

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

In de kerkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Huh, wat staat hier?

Koning Belsassar ziet tijdens een feest geheimzinnige letters op de muur verschijnen. Deze letters blijken een betekenis te hebben.

Wat heb je nodig?

- op de beamer of op een vel papier:
  - Ruum ed pod nahed.
  - Dehan dop dem uur.

Aan de slag:

- Vraag een kind de eerste zin voor te lezen.
- Weet iemand wat deze zin betekent?
- Vraag een ander kind de tweede zin voor te lezen.
- Weten de kinderen misschien de betekenis van deze zin?
- Vertel de kinderen dat de zinnen te maken hebben met het bijbelverhaal.

- Vraag de kinderen de eerste zin van achter naar voren te lezen en in de tweede zin de ruimtes tussen de letters bij het lezen te verschuiven. In beide gevallen lezen de kinderen: De hand op de muur. In de kinderdienst horen de kinderen over een hand die vreemde woorden schrijft op een muur in het paleis van koning Belsassar.

Tip

Zijn er alleen kleuters bij het kindermoment, schrijf dan een paar letters op een vel papier en vraag de kinderen of ze de letters herkennen. Zit de eerste letter van hun eigen naam er misschien bij?

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Hand op de muur

Koning Belsassar ziet een hand op de muur verschijnen. De kinderen tekenen hun eigen hand op de muur.

Wat heb je nodig?

- grote vellen papier
- kleurpotloden
- plakband

Vooraf:

- Hang de grote vellen papier tegen de muur.

Aan de slag:

- Zodra de kinderen binnenkomen krijgen ze een kleurpotlood.
- De kinderen lopen naar de muur en trekken hun hand om op het papier.
- Eventueel schrijven ze hun

naam of de eerste letter van hun naam in de hand.

- Vraag de kinderen hoe het komt dat er handen op de muur staan.
- Zouden die handen er ook zomaar kunnen komen?
- Hoe zouden de kinderen reageren als er zomaar een hand op de muur zou verschijnen?
- Vertel de kinderen dat er in het bijbelverhaal een hand op de muur verschijnt, waardoor de koning in het verhaal heel erg schrikt. Wat zou dat te betekenen hebben?

8-12 jaar

Muurboodschap

Koning Belsassar krijgt een boodschap van God door een tekst op de muur. De kinderen delen een boodschap voor elkaar op de muur.

Wat heb je nodig?

- een vel A3-papier
- plakband
- grote post-its
- stiften

Aan de slag:

- Plak het A3-papier op de muur.
- De kinderen krijgen een post-it.
- Ze bedenken een boodschap die ze willen delen. Voorbeelden zijn: Maak er een mooie dag van, Vertrouw op God, Wees jezelf, Geef nooit op, Stop het pesten.
- De kinderen schrijven hun boodschap op de post-it.
- Ze plakken de post-it op de muur.
- Bespreek een aantal boodschappen met de kinderen.

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

8. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Goede God,
Koning Belsassar krijgt een boodschap.
Hij leest de woorden, maar begrijpt ze niet.
Hij heeft van iemand uitleg nodig.
U hebt ook een boodschap voor ons.
Wij lezen uw woorden in de Bijbel.
Soms begrijpen we wat U wilt zeggen,
maar soms ook niet.
Help ons om uw boodschap te begrijpen,
of om uitleg te krijgen,
zodat we U steeds beter leren kennen.
Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bij Daniël 5:1-2a, 5-9, 13-18, 20, 22, 24-28

Vertel het verhaal. Bekijk tijdens of na het verhaal met elkaar de plaat bij dit verhaal. Vraag de kinderen om goed te kijken en te vertellen wat ze zien. Je kunt eventueel de weetjes uit het bovenbouw materiaal gebruiken om wat meer uit te leggen.

Letters op de muur

Het is jaren later sinds Daniël en zijn vrienden naar Babylonië zijn gebracht. De mensen uit Israël wonen nog steeds in Babylonië. Maar er is nu een nieuwe koning. Belsassar heet hij. Belsassar heeft op een dag een goed plan. 'Ik ga een feest geven,' zegt hij. 'Een heel groot feest. En er mogen wel

duizend mensen komen op mijn feest. Iedereen moet zien hoe rijk en belangrijk ik ben.' Dus komt er een groot feest in het paleis. Met meer dan duizend mensen, en met muziek en mooie kleren en heel veel eten en drinken.

Maar halverwege de avond gebeurt er ineens iets heel raars in de feestzaal. Wat komt daar nou door de muur heen? Is dat... Het lijkt wel een hand!

De koning knippert met zijn ogen. Ziet hij het goed? Ja, hoor. Hij ziet het goed. Het is een hand. Met vijf vingers.

De hand begint langzaam op de muur te schrijven.

מנא מנא תקל ופרסין

De koning schrikt heel erg. Wat gebeurt hier? Wat schrijft die hand? Het lijken wel letters. Maar het zijn letters die de koning niet kan lezen.

De koning wordt helemaal wit. Hij grijpt zich vast aan een pilaar. Maar het is net of zijn benen ineens van pudding zijn. Hij zakt er gewoon doorheen. Een paar mensen helpen hem naar een stoel toe.

De muziek stopt. De mensen zijn allemaal stil. Iedereen is geschrokken. Het lijkt ineens helemaal geen feest meer. 'Haal de wijze mannen!' schreeuwt de koning. 'De wijze mannen moeten

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

komen! Ik wil weten wat hier gebeurt! Ik wil weten wat er op de muur staat!

De wijze mannen komen aanrennen. 'Kijk daar!' roept de koning. Hij wijst naar de muur. 'Daar! Wat staat daar? Wat is dat?!' De wijze mannen kijken naar de letters op de muur. Ze trekken rimpels in hun gezicht. Ze strijken over hun baard. Ze krabben aan hun hoofd. 'Eh... lastig,' zeggen ze zachtjes. 'Lastig, lastig.' 'Kom op!' zegt de koning. 'Vertel me wat er staat! Wie het kan lezen krijgt een beloning. Een mooie rode jas en een ketting van goud!'

Een van de wijze mannen schraapt zijn keel. 'Koning, ik hoop dat u lang leeft,' zegt hij, 'maar wij kunnen u niet helpen. Het ziet eruit als letters. Maar wij kunnen ze niet lezen.'

De koning slikt. Kunnen zelfs de wijze mannen hem niet helpen? Maar dan kan niemand hem helpen! De koning wordt nog witter dan hij al was. Het lijkt wel of hij elk moment kan flauwvallen.

Maar daar komt de koningin aan. 'Koning, ik hoop dat u lang leeft,' zegt ze. 'U hoeft niet bang te zijn. Er woont nog een man in het paleis die uit Israël komt. Daniël heet

hij, en het is een heel verstandige man. Hij is goed in raadsels, dus hij kan vast wel uitleggen wat er op de muur staat.'

'Laat Daniël halen,' zegt de koning. En daar komt Daniël al binnen. Hij maakt een diepe buiging. 'Koning, ik hoop dat u lang leeft,' zegt hij. 'Kan ik u helpen?'

De koning knikt. 'De koningin heeft me over je verteld,' zegt hij. 'Jij komt uit Israël, toch? Ik heb begrepen dat de goden jou heel verstandig hebben gemaakt, en dat jij dingen weet die andere mensen niet weten. Zie je die letters op de muur? Ik heb aan al mijn wijze mannen gevraagd wat hier staat, maar ze weten het niet. Kun jij deze letters lezen? Kun jij me vertellen wat er staat? Als je het weet, zal ik je een beloning geven. Dan word jij mijn speciale helper, en je krijgt een mooie rode jas en een ketting van goud.' 'Ik wil die letters wel lezen,' zegt Daniël. 'Maar ik hoef geen cadeautjes van u. Houdt u die zelf maar, of geef ze aan iemand anders.'

Luister, koning. God heeft ervoor gezorgd dat uw vader heel machtig is geworden. Maar uw vader ging zichzelf belangrijker vinden dan God. Daarom mocht uw vader van God geen koning meer zijn.

Dat weet u, koning. Maar u hebt er niets van geleerd. U vindt zichzelf ook veel te belangrijk. U weet dat God u macht heeft gegeven, maar u bedankt Hem niet. U drinkt zelfs wijn uit de gouden bekertjes die uw vader uit Gods tempel gestolen heeft. Daarom zorgde God ervoor dat er een hand een boodschap voor u op de muur schreef.'

Daniël loopt naar de muur toe en kijkt omhoog. 'Hier staan vier woorden,' zegt hij. 'Menee, menee, tekeel, oefarsien.' Dat betekent: God heeft gezien wat u allemaal hebt gedaan toen u koning was. Het was niet goed. Daarom mag u geen koning blijven.'

Daniël kijkt naar de koning. Zou hij boos worden? Nee. De koning knikt. 'Ik ben blij dat ik nu weet wat er staat. Ik weet dat je die rode jas en de gouden ketting niet hoeft te hebben. Maar je krijgt ze toch. Jij moet me voortaan helpen met regeren.'

8-12 jaar

Daniël 5:1-2a, 5-9, 13-18, 20, 22, 24-28

Letters op de muur

Koning Belsassar geeft een feest

Op een dag gaf koning Belsassar, de zoon van Nebukadnessar, een groot feest. Hij had duizend hoge ambtenaren gevraagd om te komen. De koning dronk veel wijn op het feest, en hij werd dronken.

[...]

Een hand schrijft op de muur

Plotseling werd er een hand op de muur van de feestzaal zichtbaar. De vingers van die hand schreven iets op de witte muur. Het licht van de lamp scheen erop. Toen de koning de hand zag schrijven, werd hij wit van angst. Hij had geen kracht meer en kon niet meer op zijn benen staan. Hij schreeuwde dat de wijze mannen uit Babylonië bij hem moesten komen. Hij wilde van hen weten wat de letters betekenden, en wat hij moest doen.

Toen de wijze mannen allemaal gekomen waren, zei hij tegen hen: 'Wie van jullie kan die letters op de muur

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

10. OM TE WETEN

Geheimtaal?

Menee, tekeel oefarsien: de woorden die de koning ziet verschijnen, lijken wel geheimtaal. Maar in de eerste plaats zijn het gewoon tekens voor verschillende geldstukken, net zoals wij nu het euroteken of het dollarteken kennen. In de tweede plaats kunnen de tekens gelezen worden als Aramese woorden. Dan betekenen ze: geteld, gewogen en verdeeld. Daniël legt uit wat hiermee bedoeld wordt. God heeft de dagen van Belsassars koningschap geteld (menee = geteld). Dat wil zeggen dat Belsassars regering zal ophouden, omdat hij als koning niet goed genoeg was: hij is gewogen (tekeel) in de betekenis van: beoordeeld. Belsassars koninkrijk zal in verschillende delen aan anderen worden gegeven (oefarsien = verdeeld).

Een vreemde taal

Het boek Daniël is niet alleen bijzonder omdat er spannende verhalen in staan. Het is ook voor een deel geschreven in een andere taal dan de rest van het Oude Testament. Bijna het hele Oude Testament is in het Hebreeuws geschreven, maar Daniël 2:4-7:28 is in het Aramees geschreven. Het Aramees kun je vergelijken met het Engels in onze tijd: heel veel mensen uit verschillende landen spraken het. In de tijd van Jezus spraken de mensen in Israël zelfs waarschijnlijk beter Aramees dan Hebreeuws!

lezen? Wie kan mij zeggen wat daar staat? Wie dat kan, zal in mijn koninkrijk een belangrijke bestuurder worden. Ik zal hem een mooie, rode mantel en een gouden ketting geven.'

Maar niet één van de wijze mannen kon de letters lezen. Niemand kon zeggen wat er stond. Toen werd koning Belsassar nog banger en zijn gezicht werd steeds witter. Zijn hoogste ambtenaren keken angstig toe.

[...]

De koning vraagt Daniël om uitleg

Onmiddellijk werd Daniël bij de koning gebracht. De koning zei: 'Jij bent dus Daniël. En jij bent ooit door mijn vader in Juda gevangengenomen. Ik heb over je gehoord. Er wordt gezegd dat de heilige goden je bijzondere kennis gegeven hebben. Er wordt ook gezegd dat je verstandig en wijs bent.

Zie je die letters op de muur? Ik heb mijn wijze mannen bij me laten komen om me te zeggen wat daar staat. Maar dat konden ze niet. Ik heb gehoord dat jij dingen die niemand begrijpt, kunt uitleggen. Daarom vraag ik je: Lees deze letters en zeg mij wat er staat. Dan zul je in mijn koninkrijk een heel belangrijke bestuurder worden. Dan zal ik je een mooie, rode mantel en een gouden ketting geven.'

Daniël geeft de koning antwoord

Daniël zei tegen de koning: 'Ik zal de letters voor u lezen en u zeggen wat er staat. Maar uw cadeaus mag u houden, of aan iemand anders geven. Luister, koning, de allerhoogste God gaf uw vader grote macht en eer.

[...]

Maar op een dag werd uw vader te trots. Hij vond dat hij beter en belangrijker was dan iedereen. Daarom mocht hij geen koning meer zijn. De mensen hadden geen respect meer voor hem.

[...]

Daniël geeft uitleg

Belsassar, u bent Nebukadnessars zoon. U wist wat er met uw vader gebeurd is. Toch hebt u daar niets van geleerd.

[...]

Daarom liet God die hand letters schrijven op de muur. Er staan vier woorden: 'Menee, menee, tekeel, oefarsien'. Die woorden hebben allemaal een betekenis. Menee betekent: geteld. God heeft de dagen van uw koningschap geteld. U mag niet langer koning zijn. Tekeel betekent: gewogen. God heeft u gewogen en u bent niet goed genoeg om koning te zijn. Oefarsien betekent: verdeeld. Uw koninkrijk wordt verdeeld tussen de Meden en de Perzen.'

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Over de denkvragen kun je met elkaar wat langer doorpraten. Op denkvragen zijn er dus ook geen foute antwoorden!

4-6 jaar

- Kun jij al letters lezen? Welke? Kun je ook al letters zelf schrijven?
- Welke letter vind je heel mooi?

6-8 jaar

- Hebben jullie vaak 'schrijven' op school? Vind je dit leuk om te doen?
- Wat is het moeilijkste woord dat je een keer bij een dictee hebt moeten opschrijven?

4-8 jaar

- Wat verschijnt er tijdens een feest in het paleis op de muur?
- Hoe zijn die woorden op de muur gekomen?
- Voor wie zijn de woorden bedoeld? Wat betekenen die woorden voor hem?
- Waarom kunnen de wijze mannen de woorden niet uitleggen, denk je? Waarom kon Daniël ze wel uitleggen?

- Welke boodschap van God zou jij graag willen krijgen?

8-12 jaar

- Ben jij weleens zo geschrokken dat je bijna niet meer op je benen kon staan?
- Waaraan merk je in het bijbelgedeelte dat koning Belsassar heel erg schrikt?
- Wat betekenen de woorden op de muur?
- Zou je kunnen schrikken van woorden van God die je in de Bijbel leest?
- Zou jij een directe boodschap van God willen krijgen, zoals koning Belsassar die kreeg? Welke boodschap van God zou je dan willen lezen?

12. OM TE ZINGEN

Zing met elkaar *Van A tot Z* (Opwekking Kids 241).

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

13. OM TE DOEN

4-8 jaar

Het geheim op de muur

Koning Belsassar wordt wit van schrik als er plotseling een hand op de muur verschijnt die vreemde letters gaat schrijven. De kinderen kunnen met dit vouwwerk letters op de muur laten verschijnen.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- het werkblad

En verder:

- kleurpotloden of viltstiften

Aan de slag:

- De kinderen kleuren de kleurplaat.
- De kinderen vouwen de onderste stippellijn op het vel papier helemaal naar achteren.
- Ze vouwen de bovenste stippellijn helemaal naar voren.
- De kinderen vertellen het verhaal met de vouwkaart: ze beginnen met een dichtgevouwen bovenkant; alleen de koning is te zien.
- Ze vouwen langzaam het gevouwen gedeelte open, wanneer ze over de hand vertellen. Kunnen ze vertellen met verbazing of schrik?
- Lukt het de kinderen om te eindigen met de zin: 'En toen kwam Daniël, hij kon de tekens uitleggen'?

4-8 jaar

Ondersteboven van de tekens

Koning Belsassar is er ondersteboven van als hij vreemde tekens op de paleismuur ziet verschijnen. Hij begrijpt de tekens niet. De kinderen zien of tekenen iets ondersteboven uit het verhaal.

Wat heb je nodig?

Per groepje:

- een vel papier
- een grijs potlood
- kaartjes met plaatjes of woorden uit het bijbelverhaal: hand, paleis, koning, wijnfles, muur, letters, feest, mantel, ketting

Aan de slag:

- Verdeel de kinderen in groepjes van maximaal vier kinderen.
- Eén kind pakt het vel papier

en het potlood.

- De andere kinderen gaan voor dit kind zitten.
- Het kind pakt een kaartje met een plaatje of een woord.
- Het kind begint dat plaatje te tekenen.
- De andere kinderen zien het plaatje ondersteboven. Ze mogen tussentijds al zeggen wat ze denken dat er getekend wordt. Hoe snel is iemand een Daniël die weet wat er wordt getekend?
- Het kind dat de tekening raadt, mag nu iets tekenen.
- Alle kinderen komen een keer aan de beurt.

Variant:

Het kind tekent het plaatje op z'n kop, terwijl de andere kinderen de tekening juist niet omgekeerd voor zich zien.

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

4-8 jaar

De touwtjes in handen?

Koning Belsassar denkt de touwtjes stevig in handen te hebben, maar hij trekt uiteindelijk aan het kortste eind. De kinderen beantwoorden quizvragen over het bijbelverhaal en mogen bij ieder goed antwoord een touwtje pakken.

Wat heb je nodig?

- vijftien touwtjes in verschillende lengtes
- een pan met een deksel
- de quizvragen

Vooraf

- Hang de touwtjes over de rand van de pan. Hang het ene touwtje wat verder over de rand dan het andere. De lengte van de touwtjes is hierdoor niet te zien of in te schatten.
- Doe het deksel op de pan.

Aan de slag:

- Verdeel de kinderen in twee groepen, waarbij je rekening houdt met een evenwichtige verdeling van de leeftijden.
- Mogelijke quizvragen:
  - Hoe heet de koning uit het bijbelverhaal? (*Belsassar*)

- Van welk land is Belsassar koning? (*Babylonië*)
- Wat organiseert de koning voor wel duizend mensen? (*een feest*)
- Waar wil de koning wijn uit drinken? (*uit de gouden en zilveren bekers uit de tempel*)
- Wie had die bekers uit de tempel gestolen? (*de vader van koning Belsassar*)
- In welke stad staat deze tempel van de God van Israël? (*in Jeruzalem*)
- Wat schrijft iets op de muur? (*een hand*)
- Hoeveel woorden worden er op de muur geschreven? (*vier*)
- Welke woord wordt er twee keer op de muur geschreven? (*menee*)
- Hoe reageert de koning wanneer de hand op de muur verschijnt? (*hij wordt wit en voelt zich slap*)
- Wie zorgt ervoor dat er een hand op de muur verschijnt? (*God*)
- Wie kunnen de koning niet uitleggen wat er op de muur staat geschreven? (*de wijze mannen*)
- Welke twee cadeaus belooft de koning aan degene die weet wat er op de muur staat? (*een rode mantel en een gouden ketting*)
- Wie kan wel vertellen wat de woorden betekenen? (*Daniël*)
- Wat wil God zeggen met de woorden op de

muur? (*de koning vindt zichzelf veel te belangrijk / de koning bedankt God niet voor de macht die hij heeft gekregen / de koning drinkt wijn uit de bekers van de tempel / Belsassar mag geen koning meer zijn*)

- De eerste groep mag de eerste vraag beantwoorden.
- Weten de kinderen het antwoord, dan mogen ze een touwtje kiezen en deze uit de pan trekken.
- Hebben de kinderen het antwoord niet goed, dan mag de andere groep het antwoord geven en een touwtje uit de pan trekken, als het antwoord goed is.
- Wanneer alle vragen zijn gesteld, help je de kinderen alle getrokken touwtjes aan elkaar te knopen.
- De beide touwen worden naast elkaar gelegd. Welke groep heeft het langste touw? De uitkomst kan verrassend zijn: het gaat er niet om welke groep de meeste antwoorden goed heeft beantwoord, maar welke groep het langste touw heeft.

Tip

Je kunt meerkeuzevragen bij de quizvragen bedenken als er alleen kleuters zijn.

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

8-12 jaar

De Bijbel om je oren: een hoorspel over Daniël

Wil je samen met de kinderen het verhaal op een hele andere manier beleven? Luister dan naar *De Bijbel om je oren*, een hoorspel over het leven van Daniël met een spannende vertelling en checkvragen en aanstekelijke liedjes, waarmee de kinderen interactief bij het verhaal betrokken worden. Elke aflevering duurt ongeveer 8-9 minuten.

Wat heb je nodig?

- Aflevering 9 (*De hand op de muur (1)*) en 10 (*De hand op de muur (2)*) van *De Bijbel om je oren*. Deze zijn hier te vinden: annekedoest.com/de-bijbel-om-je-oren-en-bijbel-basics/

Aflevering 9: De hand op de muur (1)

Er zijn veel jaren voorbij gegaan en er is een nieuwe koning. Maar Daniël werkt nog steeds aan het hof van Babel. Koning Belsassar geeft een heel groot feest. Om indruk te maken op zijn gasten laat hij de speciale gouden bekers halen om uit te drinken. Het zijn bekers die vroeger zijn gestolen uit de tempel van Jeruzalem. Ze drinken eruit, en feesten maar door. Dan verschijnt er opeens een geheimzinnige hand die woorden op de

muur schrijft. Belsassar trommelt zijn waarzeggers op om te horen wat de woorden betekenen. Maar zij begrijpen er niets van ...

Aflevering 10: De hand op de muur (2)

Nadat de waarzeggers zijn weggestuurd komt de koningin, de moeder van de koning binnen. Ze spreekt de koning streng toe en laat vervolgens Daniël halen. Hij kon vroeger immers alle dromen van Nebukadnezar uitleggen en hij praat met God. Maar Daniël heeft geen vrolijk nieuws ...

Opdrachten voor tijdens of na het luisteren van het hoorspel

- Laat de kinderen tijdens het luisteren tekenen wat ze horen.
- Speel het verhaal uit met elkaar of maak er een kort filmpje van: over het feest, het schrift op de wand, de bange koning en gasten, en hoe er gereageerd wordt op Daniels uitleg.

Tip

Bovenstaande afleveringen worden je gratis aangeboden bij deze zondag. *De Bijbel om je oren* bevat echter nog meer afleveringen over Daniël (en binnenkort ook over Noach). Wil je alle afleveringen horen? Kijk op www.debijbelomjeoren.nl voor meer informatie en hoe je de hele serie kunt bestellen.

Tips

- Geef ieder tweetal een bijbeltekst die ze gaan coderen, zodat de kinderen niet zelf een tekst hoeven op te zoeken. Zorg ervoor dat alle bijbelteksten verschillend zijn.
- Kies voor de tweetallen bijbelteksten uit het gelezen bijbelgedeelte.

8-12 jaar

Letters met een betekenis

Daniël ontcijfert de letters op de muur als een boodschap van God. De kinderen bedenken een eigen geheimschrift van een bijbeltekst.

Wat heb je nodig?

Per tweetal:

- twee vellen A4-papier, bij voorkeur hokjespapier
- een grijs potlood of een pen
- kleurpotloden of viltstiften
- een bijbel

Aan de slag:

- De tweetallen schrijven het alfabet onder elkaar op een vel A4-papier, het codeblad.
- Ze bespreken voor iedere letter welke kleur en/of welk teken deze krijgt en zetten dit erachter.
- De kinderen zoeken een korte bijbeltekst in de bijbel op.
- De kinderen zetten de bijbeltekst in het bedachte geheimschrift op het andere vel papier.
- De geheimschriften worden onderling gewisseld.
- De tweetallen proberen met behulp van het codeblad de bijbeltekst te ontcijferen.
- De kinderen lezen in de groep de gevonden bijbelteksten aan elkaar voor.

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

8-12 jaar

Wat verschijnt daar?

Koning Belsassar ziet vreemde tekens, die een betekenis blijken te hebben. Met dit proefje zien de kinderen hoe vreemde tekens leesbaar worden.

Wat heb je nodig?

- een doorzichtig recht glas
- water

- twee velletjes A5-papier
- een zwarte stift

Aan de slag:

- Vul het glas met water tot één centimeter onder de rand.
- Vouw het A5-papier een keer in de breedte dubbel.
- Schrijf met de zwarte stift op de onderste strook: menee menee tekeel oefarsien.

- Vouw het bovenste gedeelte eroverheen.
- Draai het papiertje om en schrijf de letters over. Nu staat het in spiegelbeeld.
- Houd het spiegelbeeld achter het glas.
- De afstand tussen het glas en het papier moet ongeveer tien centimeter zijn.
- Kun je nu lezen wat je geschreven hebt?
- Bedenk nu zelf een zin en doe het proefje nog een keer met het andere velletje papier.

WAT HEB JE NODIG?

- * EEN DOORZICHTIG RECHT GLAS * WATER
- * TWEE VELLETTJES A5-PAPIER * EEN ZWARTE STIFT

- VUL HET GLAS MET WATER TOT ÉÉN CENTIMETER ONDER DE RAND. VOUW EEN VELLETTJE A5-PAPIER EEN KEER IN DE BREEPTE DUBBEL.
- SCHRIJF MET DE ZWARTE STIFT ONDER DE VOUW: MENE MENE TEKEEL OEFARSIEN. VOUW HET BOVENSTE GEDEELTE EROVERHEEN.
- DRAAI HET PAPIERTJE OM EN SCHRIJF DE LETTERS OVER. NU STAAT HET IN SPIEGELBEELD.
- HOUD HET SPIEGELBEELD ACHTER HET GLAS. DE AFSTAND TUSSEN HET GLAS EN HET PAPIER MOET ONGEVEER TIEN CENTIMETER ZIJN.

KUN JE NU LEZEN WAT JE GESCHREVEN HEBT? BEDENK NU ZELF EEN ZIN EN DOE HET PROEFJE NOG EEN KEER MET HET ANDERE VELLETTJE PAPIER.

De bouwstenen van de zondag

De hand op de muur

14. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

‘De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.’

Numeri 6:24-25

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling bijbelverhaal: NBG/Corien Oranje
Illustratie: NBG/Linda Bikker
Werkblad 4-8 jaar: Linda Bikker
Strip: NBG/Bart den Heeten
Vormgeving: Frivista
DTP: Villa Grafica